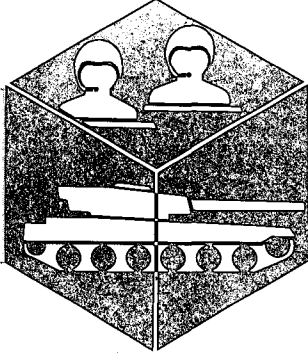

תפעול מסוקים נ"ט בלילה

אל"מ (מיל) אליעזר כהן*

רדת החשכה חולפת הסכנה שארבה לשריון ממסוקי תקיפה. עתה לא זו בלבד שהסכנה לא חלפה אלא אף גברה.

הצגת האש שערכה חברת "אירוס" פאסיאל" התקיימה ב-16 וב-17 ביוני 1981 במתקני החברה בבסיס בורג' בצרפת. המסוק ששימש להצגת האש היה כאמור ה"גאול" והטילים שנורו היו "הוט" ו"מילאן".

ירי טילי "הוט" ו"מילאן" ממסוק "גאול" הנו כיום דבר שבשגרה בצבאות רבים, ולצורך זה מצויד המסוק באמצעי עים לראיית לילה ולכוונון.

מערכת ראיית הלילה המותקנת על מסוק ה"גאול" היא ה"מירה". זוהי מערכת אינפרא-אדום המעבירה דרך מצלמה תמונת לילה למסך. גילוי הרכב הנו ברור ובולט ועם הגילוי מתחילים הכוונון והירי.

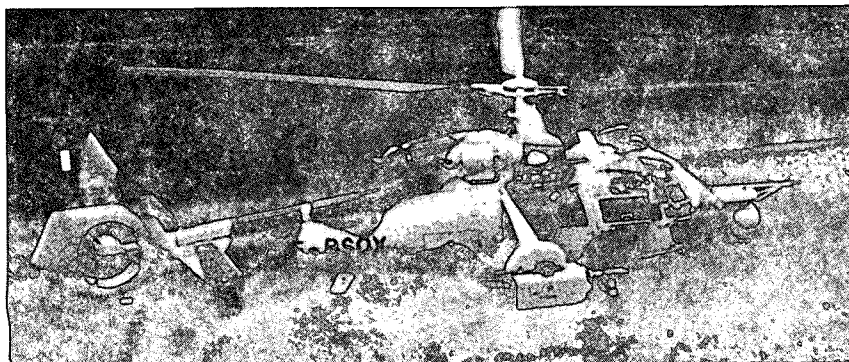
פני הטנק. המסוק מסוגל להשמיד אויב בלילה מבלי להיראות וכתוצאה מכך, קטנות מידת היחשפותו וסכנת היפג' עותו. למעשה יהיה המסוק חשוף בלילה רק לירי נ"מ מכון מכ"ם, ובגורות בהן לא קיימים אמצעים נ"מ כאלה יהיה המסוק החמוש חופשי לפעול בלילה. הדבר יאפשר לו לה- תקרב למטרותיו ולפגוע ביעילות בחנ- יוני שריון וברכיוזיו בשעת אחזקה או תדלוק ולגרום לפגיעות קשות ביותר. הטרדה בצירי תחבורה, פגיעה בהי- ערכות לוגיסטית ברמה האוגדתית וברמה החטיבתית יהיו חלק חשוב משימותיו הליליות של מסוק ה- תקיפה. משימות אלה תהיינה קלות לביצוע ופגיעתן באויב קשה ביותר: חסימת צירי הספקה ומניעת אספקה לדרגים הלוחמים ושיבוש ההיערכות. האיום ממסוק התקיפה גדל אפוא באורח ניכר. עד כה ידע האויב כי עם

בשנים האחרונות עורכים צבאות רבים ניסויים של ירי לילה ממסוק חמוש. המסוקים, שבהם נערכים הניסויים, הם מסוגים שונים ומצ- וידים במערכות נשק שונות. לא מכבר, בסיומו של אחד הניסויים, נערכה הצגת אש בלילה בפני נציגי צבאות, מומחים, נציגי חברות ועי- תונאים. הצגת אש זו הוכיחה בעליל את יכולת הגילוי, הכוונון, הירי והפגיעה של טיל נ"ט ממסוק בלילה. הירי בוצע ממסוקים מסוג "גאול", שצוידו במערכות לשיגור טילים בלילה.

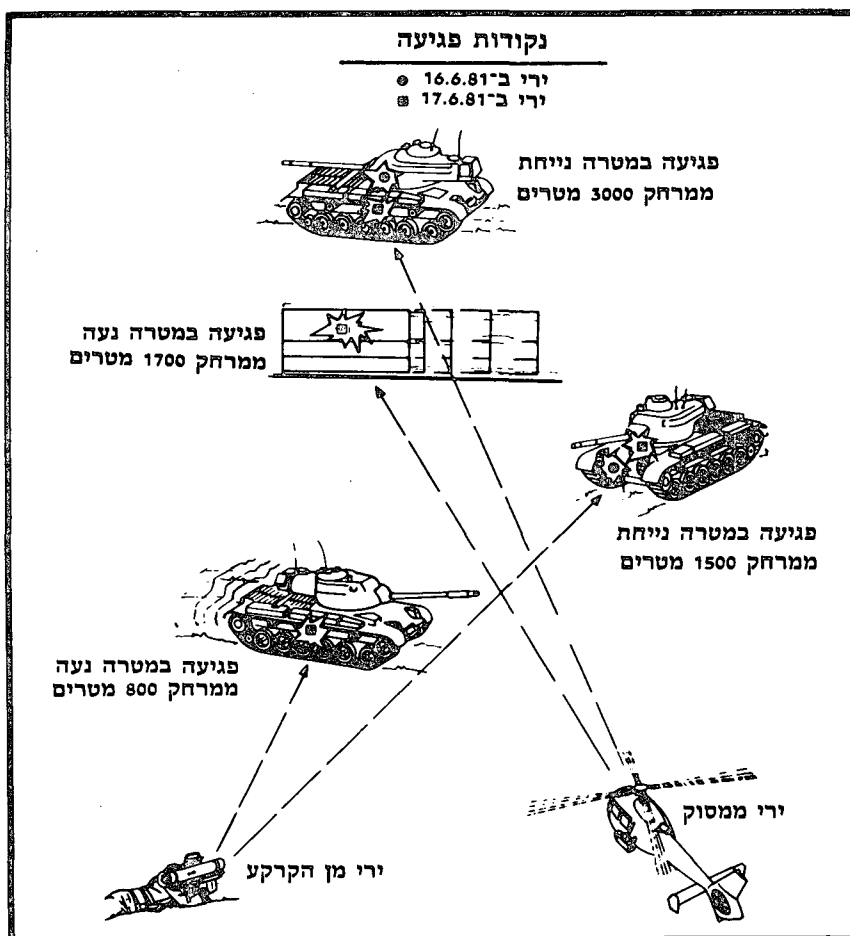
המסוק מסוג "גאול" מצוי בכמ- ויות גדולות בצבאות סוריה, ירדן, מצרים ועיראק, ולכן יש ליוחס חשיבות לציודם של מסוקים אלה במערכות לירי לילה.

העדר יכולת לפעול בלילה היה אחד החסרונות הגדולים של המסוק החמוש, לא רק משום שהדבר גורר הפסקה של פעילותו בחלק משעות היממה, אלא גם משום שהמסוק רגיש להיפגעות מכל כלי הנשק הקלים ומכלים נ"מ. העובדה שעליו לפעול בשעות האור בלבד מגדילה את פגיעותו של המסוק לכלים אלה. יתרונו הגדול של המסוק על-פני הטנק הוא בכושר הניידות שלו, שאינו נפגע ממגבלות שטח. ההכרח לפעול בשעות האור בלבד גורע גם מיתרון זה. על המסוק להגיע בערמה ובמסתור לעמדת ירי נ"ט מהאגפים, להתרומם לפרק זמן מזערי, לירות טיל נ"ט ולחמוק, כל זאת על מנת לא להיפגע מידי יריבו שעל הקרקע, שלו מערכות נשק עם טווח, כושר כוונון, פגיעה והשמדה זהים לאלו של המסוק. האפשרות להפעיל את מסוק ה- תקיפה בלילה מגדילה את יתרונותיו על

מסוק נ"ט "גאול" משגר טיל נ"ט "הוט". בתמונה למטה נראה שיגור ממסוק זה המצויד במערכת כוונון וירי לילה מטיפוס "ונוס". לפי דו"ח הניסויים מסוגל טיל "הוט" לפגוע בטנק בלילה בטווח עד 4 ק"מ.

* טייס, קצין בכיר בחיל האוויר, בעבר היה מפקד טייסת מסוקים.

ו"סיידווינדר". לחימת מסוק במסוק תהפוך אפוא להיות בלתי נמנעת. יש להניח שלא ירחק היום שבו יהיה מסוק הסער לכלי רב תפוצה בכל הצבאות המודרניים לא רק כמסוק נ"ט, אלא גם ככלי למשימות מיוחדות, ולמבצעים מורכבים ומשולבים הדור-שים סיוע צמוד.

בשעות הלילה בהיקף ובכמות לא מבוטלים. המסוק החמוש הופך להיות פלט-פורמה נושאת נשק רב תכליתי. הטי-לים נ"ט בהם חמוש המסוק ("הוט" ו"מילאן") מסוגלים לפגוע גם במסוקים אך קיימת אפשרות לצייד את המסוק גם בטילים אוויר-אוויר מסוגים "זהר" ו"סיידווינדר". לחימת מסוק במסוק תהפוך אפוא להיות בלתי נמנעת.

כוונת ירי הלילה המותקנת על ה"גאזל" היא "ונוס". למערכת מחשב קטן המתקן שגיאות כוונון קלות וטווחי כוונון.

בהצגת האש שנערכה ב־17 ביוני 1981, נורו שני טילי "מילאן" על טנק חונה במרחק 1500 מטרים, ושני טילים על מטרה מייצגת טנק שנעה במהירות 20 קמ"ש בטווח 800 מטרים. טילי ה"הוט" נורו על טנק חונה בטווח 3000 מטרים כשמהירות המסוק בשעת הירי היא 70 קמ"ש (המסוק ירה בטיסה), ועל מטרה מייצגת טנק שנעה במהירות 20 קמ"ש בטווח 1700 מטרים. בכל המקרים היו הפגיעות במטרה מדויקות. (פירוט נקודות הפגיעה — ראה ציור).

דו"ח סיכום הניסויים של בית הח-רושת קובע כי טיל "מילאן" הנורה ממסוק בלילה מסוגל לפגוע בטנק בטווח של עד שלושה ק"מ, וטיל "הוט" עד ארבעה ק"מ.

צבאות ערב מצוידים כבר כיום במסוקי תקיפה. למצרים 26 מסוקי "גאזל" משנת 1977, לעיראק — 50 מסוקי "גאזל"; 50 מסוקי "מִי־24"; 50 מסוקי "אלואט 3" (מסוק המקביל ביכולתו ל"גאזל"), לסוריה 50 מסוקי "גאזל" ולירדן 50 מסוקי "גאזל". להוציא את ה"מִי־24" החמוש מראש כמסוק תקיפה, ניתן להתקין בכל אחד מהמסוקים שנזכרו לעיל מערכות כוונון ומנשאי טילים נ"ט, ולהכשירם לירי לילה.

המסוק החמוש נכנס במהירות רבה לשירות בצבאות רבים בעולם ויכולתו המבצעית הולכת ומשתפרת. בצבאות ערב הולך מספר המסוקים וגדל, והניסיון המצטבר אצלם בשנים האחרונות עשוי להביאם להפעלת מסוקים